

VÝROČNĀ SPRĀVA 2022

BYSTRINĀ

Bystriny

Gajova 4
811 09 Bratislava

info@bystriny.sk
bystriny.sk

facebook
instagram
youtube

**Dobří ľudia sú ako
bystriny. Každá
pramení niekde inde,
hľadá si svoju cestu.
Ale keď sa začnú
spájať, dokážu vytvoriť
veľtok, ktorý formuje
krajinu.**

BYSTRINY

Milí čitatelia a čitateľky tejto správy,

už po štvrtý raz vám predkladáme odpočet Bystrín – siete, ktorá prepája aktívne občianske prúdy po celom Slovensku meniace svoje okolie k lepšiemu.

Keď sme v roku 2019 štartovali s túžbou hľadať a navštevovať ľudí, čo pozdvihujú svoje komunity či celú spoločnosť, ani náhodou nám nenapadlo, že takmer tri roky nás bude brzdiť a obmedzovať nečakaná pandémia. Budovanie komunity a vzájomnej dôvery bez možnosti osobného stretávania je riadna sifyfovská námaha. Odoznievanie pandémie začiatkom 2022 prinieslo nádej, že sa budeme končne môcť rozbehnúť naplno.

Lenže 24. február 2022 a Ruská vojnová invázia na Ukrajinu ochromila celú krajinu. Ani my sme neboli schopní odvrátiť zrak a slepo nasle-

dovať svoje plány. Okamžite sme sa prepojili s rozsiahlou sieťou iniciatív a ľudí, ktorí sa rozhodli každý svojou časťou pomôcť brániacej sa Ukrajine, či ľuďom utekajúcim pred vojnou. Prvé týždne boli potrební všetci, čo mali ochotu a energiu sa akokoľvek zapojiť – a tak sme aj my prepájali, kolegovia a za nimi ďalšie dva tímy vycestovali na východnú hranicu, aby zaznamenávali obrovskú vlnu solidarity a pomoci a správami o nej šíрили nádej a vzájomnosť ako aj poďakovanie a povedomie o tisícoch organizáciách, odborníkov a dobrovoľníkov na všetkých úrovniach. Bolo nám jasné, že ide o historickú križovatku a Slovensko čaká ďalšia veľká skúška. Stáť na správnej strane dejín si vyžaduje od ľudí veľké sebazaprenie, uskromnenie sa a jasný kompas. V období dezinformácií a hybridných vojen i oslabenej demokracie sme očakávali polarizáciu spoločnosti a politické pnutia. Preto sme sa rozhodli spojiť s ďalšími partnermi do širšej koalície

a dva mesiace sme spoločne brázdili Slovensko. Spolu s odborníkmi a osobnosťami sme neúnavne diskutovali s občanmi o výzvach, ktoré pred nás invázia postavila. Diskusie sme doplnili o špeciálne vydanie novín, ktoré sme tiež distribuovali po celom Slovensku.

Popri tom sme v druhom ročníku spolu s Nadáciou Orange rozšírili strategický program pre nezávislé kultúrno-komunitné centrá (strategicky dôležité huby kultúry a občianskej spoločnosti u nás) tak, aby silneli a stali sa udržateľnými. Tieto centrá nielenže spájajú novodobých, často mladých a nadaných ľudí, ale menia ich na netypických „mecenášov“ tejto krajiny, ktorí na vlastné riziko zachraňujú chátrajúce vzácne budovy našich miest a vdychujú im život. Pre ďalšie generácie tak zachovávajú to, čo by štát, či verejné inštitúcie nechali zaniknúť. Berú si úvery a vytvárajú neopakovateľné priestory, ktoré priťahujú

návštevníkov a inšpirujú mnohých vrátiť sa do rodných miest.

Už roky registrujeme rastujúcu nedôveru a polarizáciu v našej spoločnosti, ale aj to, že bujnie z predsudkov a nepoznaného. Často radšej spoznáваме to zahraničné a ne všímame si vzácne veci a komunity pod nosom. Rozhodli sme sa ich mapovať a priblížiť vám ich v každoročne aktualizovanom sprievodcovi Dobro-druh, ktorý vás nasmeruje na vzácne miesta a k unikátnym zážitkom, ku komunitám, ktoré ostávajú a menia túto krajinu. Či už ste na dovolenke, cestách, pracovnom výjazde, bedeker Dobro-druh vám odhalí miesta, ktoré sa oplatí spoznať. Popri Dobro-druhovi plánujeme pokračovať v podpore spoznávania Slovenska aj formou rôznych nami kurátorovaných zážitkov či tímbuildingov. Pretože dôvera sa buduje najmä osobným zážitkom a spolu-

pracou. Bez poznania terénu to však nikdy nebude pevné a udržateľné.

Okrem podpory spoznania dobrých prameňov Slovenska na vlastnej koži sme naďalej prepájali celoslovenských aktérov s lokálnymi tak, aby sa posilňovali koalície naprieč rôznymi sektormi, ktoré dokážu spolupracovať a mať väčší vplyv na svojej okolie. Poskytovali sme priamu pomoc občianskym iniciatívam, prenášali know-how a neustále formou inšpiratívnych príbehov a mediálnych partnerstiev viedli neprestávajúcu celoslovenskú kampaň, ktorá nám má pomôcť pochopiť a oceniť hodnotu aktívneho občianstva, ukázať ľuďom to množstvo inovácií a zlepšení, ktoré síce stoja mimo svetla reflektorov, ale predsa tvoria chrbtovú kosť našej budúcnosti.

Ďakujeme obrovskému množstvu expertov, dobrovoľníkov, podporo-

vateľov, donorov a širšej komunite, že s nami cestovala aj do vzdialených kútov a venovala hodiny svojho času a energie tým, ktorí opravujú túto krajinu bez nároku na slávu a uznanie. Práve blízke stretnutia s energiou a autentickou ľuďmi, ktorí sa nevzdávajú ani napriek nepriazni a nelichotivým titulkom prieskumov verejnej mienky nás nabíja nádejou.

Držte nám palce, nech nielen lokálne bystriny Slovenska, ale aj naše sieťové Bystriny zvládnu tento náročný rok nakumulovaných dôsledkov ekonomických problémov ostatných rokov a nech sa nám darí vytrvalo budovať pevnú sieť, ktorá bude rastúcou silou podporovať aktívnych ľudí a dobré riešenia.

Príjemné čítanie,

Zuzana Wienk

MISIA A PILIERE ČINNOSTI

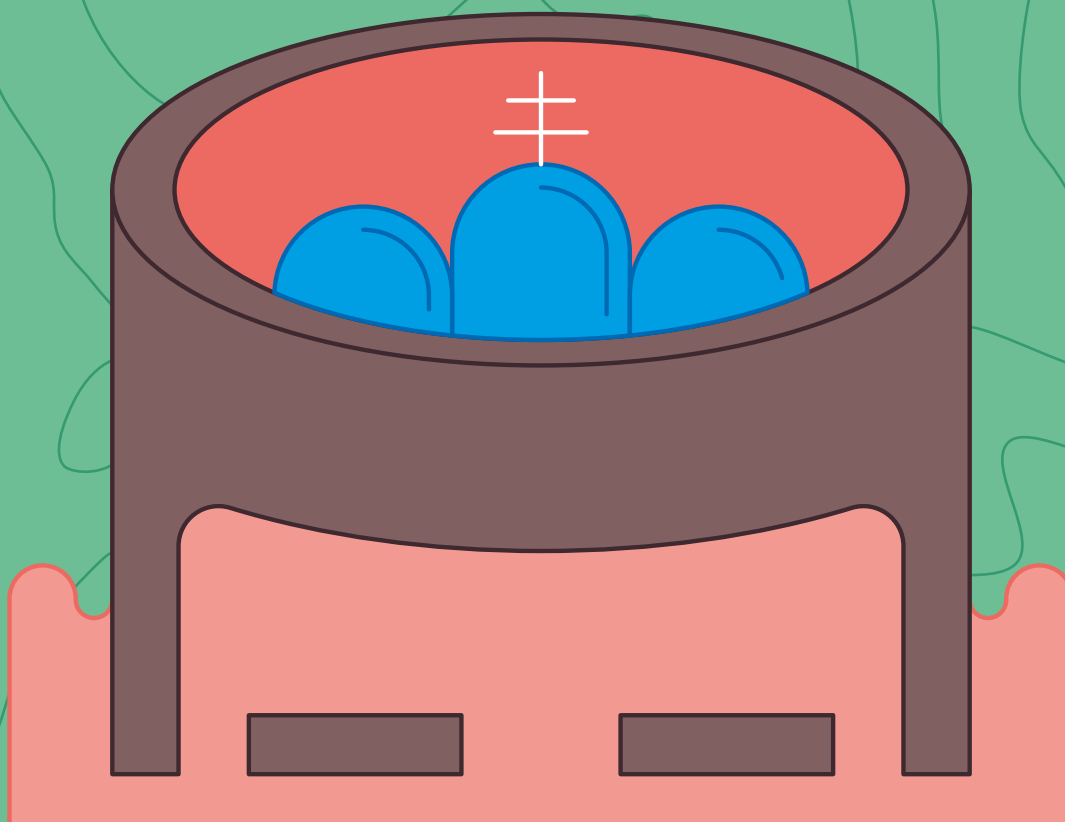
Misiou občianskeho združenia Bystriny je prispievať k návratu dôvery občanov v demokraciu a posilňovať jej udržateľnosť prostredníctvom podpory, ktorá je súdržná a solidárna, v ktorej si ľudia navzájom dôverujú, a ktorej členovia sú kompetentnými a aktívnymi občanmi starajúcimi sa o verejné dobro.

Na dosiahnutie cieľov rozvíja dva základné piliere. Začiatkom roka 2019 prevzali Bystriny po dohode s Alianciou Fair-play a VIA IURIS udeľovanie prestížneho občianskeho ocenenia Biela vrana. Tento projekt je ocenením občianskej odvahy. V januári 2021 bolo ocenenie udelené už trinásty raz ako poďakovanie vzácnym ľuďom okolo nás, ktorí sú ochotní brániť pravdu a spravodlivosť v mene verejného prínosu. Oceňovaním a šírením život-

ných príbehov odvážnych občanov mení Biela vrana kultúrne nastavenia spoločnosti, význam občianskej odvahy a slúži ako inšpirácia pre ďalších.

Druhým pilierom činnosti organizácie je sieť Bystriny - budovanie a rozširovanie udržateľnej, koordinovanej a samo-organizovanej siete aktívnych občanov a expertných dobrovoľníkov, ktorí reagujú na volania o praktickú pomoc od občanov, formálnych i neformálnych občianskych iniciatív z celého Slovenska (snažiacich sa o nápravu lokálnych problémov a riešenie vecí vo verejnom záujme). Bystriny sú nadstavbou ocenenia Biela vrana a sieťou, ktorá poskytuje reálnu podporu oveľa väčšiemu okruhu aktívnych ľudí, čím zvyšuje zakorenenie hodnôt ocenenia vo verejnosti.

Veríme, že mnohé projekty, ktoré doteraz narážali na prekážky, dokážu napredovať práve vďaka spolupráci a pomoci.

AKTÍVNA KOMUNITA

Spolu s Nadáciou Orange sme v roku 2022 odštartovali už druhý ročník strategického programu podpory nezávislých kultúrno-komunitných centier, ktoré tvoria dôležité huby kultúry, intelektuálneho zázemia a občianskej infraštruktúry. Nielenže sú motorom inovácií a spájajúcim hubom rôznych prúdov, ale v prípade spoločenských a hodnotových kríz sú dôležitou logistickou a intelektuálnou oporou komunit.

„Tento projekt je šitý na mieru každému centru a to je na Slovensku unikát.“

František Maxin
Bašta Bardejov o.z.

V druhom roku narástol program o nové centrá a poskytoval strategickú podporu už ôsmym z nich – Arte

v Piešťanoch, Bašte Bardejov, Novej Cvernovke v Bratislave, Diere do sveta v Liptovskom Mikuláši, Presahom v Modre, Novej Synagóge v Žiline, Tabačke kulturfabrik v Košiciach a Záhrade v Banskej Bystrici.

Program pozostával z programovej, ale aj inštitucionálnej finančnej podpory od Nadácie Orange a na mieru šitého osemmesačného vzdelávacieho a mentoringového programu od Bystrín. Každé centrum v ňom pracovalo so svojim osobným mentorom na rozvoji strategických zručností a posilňovalo svoju udržateľnosť. Počas dvojdnových stretnutí celej skupiny v dvojmesačných intervaloch poskytovali Bystriny s pomocou expertov z rôznych oblastí vhlád do kľúčových zručností, prípadové štúdie, ale aj zdieľanie a vzájomné učenie sa. V druhom ročníku sa pripravovali a posilňovali podnikateľské plány centier, vyladňovali sa tímy či procesy, fundraisingové stratégie

či spôsoby posilňovania zázemia centier vo svojich komunitách.

„Robia to ľudia, ktorí to robiť vedia, ktorí sa venujú takejto práci dlhodobo a ktorí sa nás snažia spájať.“

Katarína Romanová
Také Naše o.z.

Zapojené centrá vysoko oceňovali program šitý na mieru, ako aj vytváranie kontinuálneho priestoru a expertnej podpory, ktorý v dlhšom čase poskytuje sústredené zázemie pre strategickú prácu a rozvoj. Program je svojim trvaním a kombináciou finančnej i mentoringovej podpory, ale aj zameraním na nezávislú kultúru na Slovensku unikátny.

V roku 2022 sme sa zamerali a budeme naďalej:

- prepájať aktívne komunity s expertmi, aby zvýšili dosah svojich misií a posilnili zručnosti
- poskytovať im know-how a školenia (72 prepojení a riešení, 8 strategických mentoringov, 240 absolventov online školení),
- pilotovať unikátny program systémovej podpory a mentoring pre nezávislé kultúrne centrá, aby prežili krízy, zosilneli a boli pevným základom kultúry a demokracie v regiónoch (už 8 centier získava druhým rokom strategickú finančnú podporu Nadácie Orange, na mieru šitý mentoring a vysoko kvalitné školenia či zdieľania),
- prispievať ku zmene nastavenia celého prostredia a donorskej

komunity, aby vedela podporovať aktívnych ľudí efektívnejšie, systémovejšie a zmysluplnejšie,

- prepájať a pomáhať budovať vzájomnú dôveru medzi rôznymi skupinami, aby silnela lokálna filantropia a lokálne spojenectvá dobra (unikátna sieť Spojensko, ktorá prepája konzervatívcov a liberálov v otvorených rešpektujúcich debatách, eventy prepájajúce nezisk a biznis, konzultácie biznis lídrov pre aktívne komunity),
- trvalo kampaňovať za občiansku odvahu a aktivity (prinášame regióny do pozornosti štátu, donorov, celoštátnych inštitúcií a aktérov, Biela vrana ocenila v spolupráci so Slovenským národným divadlom tri príbehy),
- zosilňovať ich príbehy cez celoslovenské médiá, aby boli inšpiráciou (desiatky príbehov

cez sociálne siete a aktuality.sk, verejné eventy a diskusie v regiónoch – viac ako milión divákov zasiahnutých cez sociálne siete, online stream a vysielanie RTVS i ďalších médií, shortlisted v Social Awards Slovakia za komunikáciu na sociálnych sieťach).

OBČIANSKE INICIATÍVY, KTORÉ BYSTRINY SPOJILI DO SPOLOČNEJ SIETE

Baterkáreň

Trnava

Baterkáreň je komunitné reuse centrum, ktoré sa zameriava na znižovanie tvorby odpadu a zavádzanie princípov cirkulárnej ekonomiky do každodenného života bežných ľudí.

Zoulus

Vinodol

Združenie vzniklo začiatkom roku 2007 po komunálnych voľbách. Činnosť združenia sa odvtedy zameriava od tej doby na kultúrno-spoločenské akcie v tejto malebnej obci, brigády na zlepšenie životného prostredia a aktivity ktoré združujú občanov obce.

ZOMOS

Slovensko

Komunita, ktorá podporuje miestnych aktivistov a poslancov v úsilí o lepšie samosprávy.

Ťahanovská záhrada

Košice

Komunita v záhrade na pomedzí sídliska a dediny Ťahanovce vytvára zázemie a podmienky na bezplatne organizované voľnočasové aktivity ľudí z okolia.

Také Naše

Poloniny

Organizujú zážitkové podujatie Objavte Poloniny a okrem toho skúšajú

netradičné prístupy k rozvoju regiónov.

Rozmanita

Bratislava

Občianske združenie Rozmanita buduje hmatateľný príklad skutočne inkluzívnej, rozmanitej školy a komunity, ktorá je otvorená všetkým deťom a dospelým, bez ohľadu na príjmy, znevýhodnenia, nadania či akékoľvek potreby.

Lýceum Modra

Modra

Partia kamarátov sa rozhodla, že svoje skúsenosti a talent vloží do aktívneho rozvoja kultúry. Hlavným

zámerom je aktivizovať nadšencov pre nezávislú kultúru a rozširovať jej publikum.

Skryté poklady Slovenska

Slovensko

Cieľom organizácie je mapovanie a propagácia menej známych, no zaujímavých miest na Slovensku, ako aj obnova pamiatok a organizovanie podujatí a prehliadok v pamiatkovej zóne Sirk-Železník.

RAMAGU

Pieniny a Zamagurie

Nezávislé divadlo, nezávislá regionálna tlač a umelecká agentúra v Pieninách a Zamagurí.

Atmosféra

Hontianske Nemce

Občianske združenie Atmosféra už deväť rokov organizuje multižánrový festival Atmosféra v malej obci Hontianske Nemce. Hlavným dôvodom organizácie podujatia bolo priniesť alternatívnu kultúru aj do regiónu, kde možnosť na kultúrne vyžitie veľa nie je.

Spoločnosť Jaromíra

Krejčara

Trenčianske Teplice

Iniciatíva, ktorej jediným cieľom je záchrana Liečebného domu Machnáč v Trenčianskych Tepliciach. Vznikla po 10 rokoch umeleckého aktivizmu

jej členov, ktorí v roku 2020 založili neziskovú organizáciu pomenovanú podľa architekta stavby.

OZ Sýpka

Moravské Lieskové

OZ Sýpka dostalo ponuku využiť a tematicky naplniť priestor starej sýpky a jej okolia na okraji obce Moravské Lieskové.

Alter Nativa

Brdárka

Občianske združenie Alter Nativa pôsobí už sedemnásť rokov v malej gemerskej obci Brdárka, kde sa jeho členovia pokúšajú vytvoriť príjemné miesto na plnohodnotný život v súlade s ich vnútorným cítením, v udržateľnom etickom vzťahu k prírode a k sebe navzájom.

Kolektív

Košice

Sme kolektív mladých ľudí so snahou robiť veci inak. Pre krajšie miesta, pre nás všetkých. Veríme, že skrz projekty, ktoré budú slúžiť ľuďom a rozvoju miest sa vieme podieľať na skvalitnení verejných priestorov, životného prostredia, podpory kultúry aj umenia.

Fabrika umenia

Partizánske

Fabrika umenia je občianske združenie, ktoré vzniklo v marci 2015 v meste Partizánske, keď sme si

povedali, že s tou kultúrou v Partizánskom je treba naozaj niečo spraviť. Naším cieľom je vytvárať priestor pre súčasné umenie a kultúru, organizovať nové formáty podujatí atraktívne pre mladých.

Naša Revúca

Revúca

O.z. Naša Revúca vzniklo, lebo ho ľudia potrebovali. Potrebovali ho aktívni, aby sa mohli realizovať, a potrebovali ho aj ostatní, aby mohli znovu uveriť v to, že majú možnosť a silu meniť svet k lepšiemu.

Rimavská kaviareň

Rimavská Sobota

Spojilo ich organizovanie protestov Za slušné Slovensko v roku 2018. Počas nich sa začali viac zaujímať aj o komunálnu politiku a jej dopady na mesto a okres Rimavská Sobota.

ETP

Slovensko

Poskytujú pomoc pre znevýhodnené regióny, spoločensky znevýhodnené skupiny a etnické menšiny.

NZ INAK

Nové Zámky

Spojili sa, aby spoločne vytvárali krajšie Nové Zámky.

Bašta – kultúrno-komunitné centrum

Bardejov

Skupina zanietencov zveľaďuje historickú Baštu a vnáša do nej život. Dnes sa to tam hemží pestrými skupinami ľudí a kultúrnymi akciami.

Pod' na dvor

Košice

Susedia sa spojili, aby prinavrátili život nevyužívanému dvoru a mohli tak spoločne meniť veci v ich okolí k lepšiemu.

Združenie Slatinka

Slovensko

Aktivisti z občianskeho združenia Slatinka chránia prírodné lokality na Slovensku a dedinku Slatinka pred zničením.

Neformálna skupina A8

Humenné

Osem občianskych aktivistov sa stretáva, aby sa podporovali v úsilí o lepší život v meste.

Kultúrno-kreatívne centrum Kláštor

Rožňava

Partia nadšencov dáva dokopy schátraný mestský kláštor. Chcú z neho mať živý priestor pre kultúru a sociálno.

Gotická cesta

Gemer

Miestni aj cezpoľní nadšenci pomáhajú s opravou gemerských kostolíkov a hrdo ich ukazujú svetu.

OZ Proti korupcii

Žilina

Skúsení aktivisti dlhodobo upozorňujú na korupciu či plytvanie verejnými zdrojmi v regiónoch.

Centrum komunitného organizovania

Banská Bystrica

Neziskovka spojila občanov do platformy „Nie v našom meste“, ktorá prispela k prehre Mariána Kotlebu v župných voľbách.

Za slušné Slovensko

Slovensko

Neformálna sieť aktívnych občanov pomohla vytvoriť verejný tlak v čase, keď to krajina veľmi potrebovala. O spravodlivejšie Slovensko sa snaží naďalej.

Záhrada – Centrum nezávislej kultúry

Banská Bystrica

Nadšenci z kultúrneho centra poľudšťujú priestor v srdci Banskej Bystrice, aby doň prinášali umenie a tvorivú slobodu.

Iniciatíva slovenských učiteľov

Slovensko

Skupina aktívnych učiteľov chce priniesť nový vietor do debaty o stave nášho školstva.

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek

Slovensko

Stavovská organizácia dlhodobo upozorňuje na nedostatok zdravotných sestier. Cítia ho ony samy aj pacienti v nemocniciach.

Living memory

Slovensko

Skupina odborníkov, ktorá chodí za študentmi na stredné školy, aby s nimi debatovala o slobode.

Pre Bánovce

Bánovce nad Bebravou

Partička rôznorodých aktivistov spojila sily, aby vedela lepšie pomáhať svojmu mestu.

Pošli dobro

Slovensko

Charitatívna organizácia, ktorú založil v septembri 2020 Trnavčan Ján Cipár v reakcii na kritickú situáciu počas pandémie. Cieľom mladých ľudí je vyčariť úsmev seniorom v domovoch dôchodcov listami a darčekom.

Očami prírody

Zvolen

Študentská iniciatíva, ktorá združuje ľudí, ktorí majú negatívne skúsenosti s environmentálnou kriminalitou osud našej prírody im nie je ľahostajný.

Znepokojené matky

Bratislava

Iniciatíva matiek, ktorá upozorňuje na klimatickú krízu a stratu biodiverzity, pretože ohrozujú budúcnosť detí.

Impact Games

Bratislava

Inovačná platforma Impact Games vznikla pre vývoj hier, využívanie gamifikácie a technológií pre pozitívny spoločenský dopad.

DemDis

Slovensko

DemDis je demokratickou diskusnou platformou. Cieľom je nachádzanie konsenzu v polarizovanej spoločnosti a zisťovanie spoločenských nálad.

Jeden svet

Slovensko

Medzinárodný festival dokumentárnych filmov, ktorý vytvára progresívnu a inovatívnu platformu pre dokumentárnu produkciu z celého sveta.

Diera do Sveta

Liptovský Mikuláš

Diera do Sveta je angažované kultúrne centrum v Liptovskom Mikuláši, ktoré existuje od roku 2014.

Skutočne zdravá škola

Slovensko

Skutočne zdravá škola ponúka bezplatný a komplexný program kvalitného a udržateľného stravovania a neformálneho vzdelávania o jedle a výžive pre materské, základné a stredné školy.

Andoras

Betliar

Hlavnou úlohou OZ Andoras je podpora kultúrnych, vedecko-výskumných a popularizačných

aktivít súvisiacich s kaštieľom Betliar, hradom Krásna Hôrka a mauzóleom v Krásnohorskom Podhradí, ktoré spravuje SNM – Múzeum Betliar.

HÁJOVŇA

Červená Studňa – Banská Štiavnica

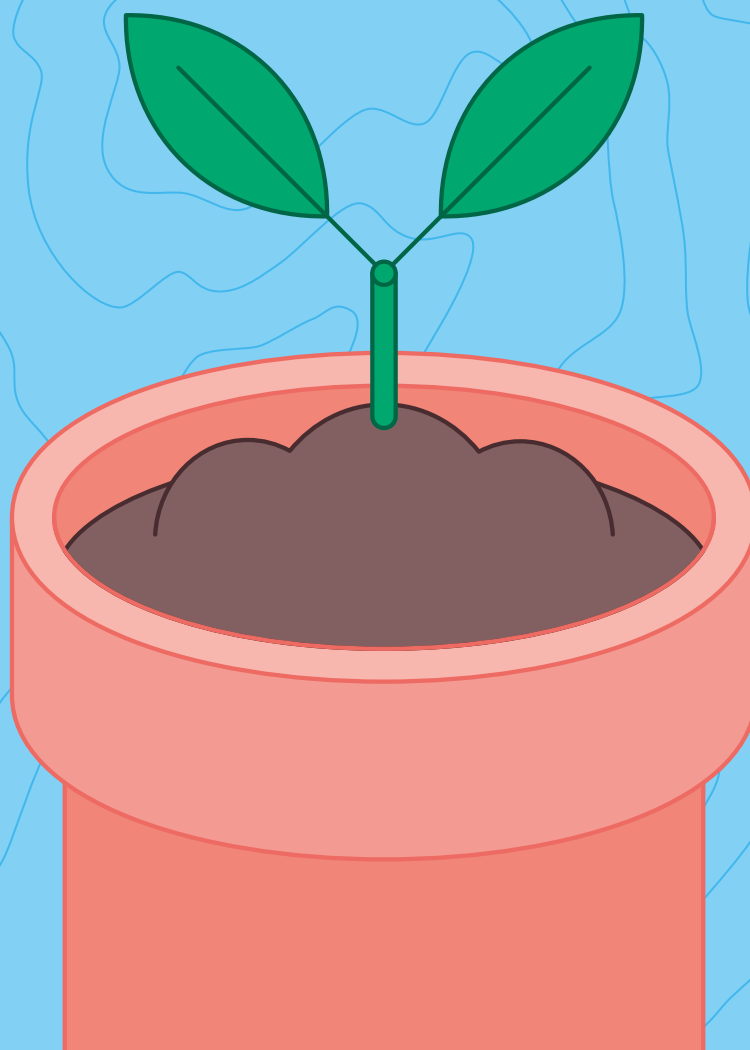
Kultúrno – turistické centrum HÁJOVŇA sa nachádza na periférií historického mesta Banská Štiavnica v sedle Červená Studňa. Areál po rokoch devastačného správania jeho obyvateľov sa dostal do extrémne zanedbaného stavu. Po 1,5 ročnom úsilí sa podarilo areál vyčistiť a skultivovať.

Chceme, aby ľudia, ktorým záleží na rozvoji krajiny, cítili podporu. Preto spájame organizácie a komunity, ktoré menia svoje okolie k lepšiemu a zasievajú v spoločnosti semienko nádeje.

O KRAJINE

Špeciálne noviny plné silných príbehov a rozhovorov, ktoré mapujú vojnový konflikt na Ukrajine.

Vnímame, že dialóg je dnes dôležitejší než kedykoľvek predtým. Predpokladom preň sú však relevantné informácie. Preto sme sa rozhodli, že okrem diskusií iniciatívy Zastavme ich bratia! pripravíme aj špeciálne noviny na tému Ukrajina.

Nazvali sme ich „O krajine“ a mapujú vojnový konflikt u nášho suseda. Poskytli sme v nich odpovede na otázky, ktoré si mnohí kladieme, vysvetľujúce rozhovory aj silné príbehy.

Rozprávali sme sa s premiérom Eduardom Hegerom, reportérom Tomášom Forróom, historikom Jakubom Drábikom aj so saleziánom Petrom Jackom. Ponúkli sme pohľad na ruskú inváziu od Róberta Bezáka, Rusky žijúcej na Slovensku, psychologičky, dobrovoľníkov a mnohých ďalších.

Noviny O KRAJINE sme distribuovali po celom Slovensku, aby mohli byť kompasom, zdrojom informácií a sily aj pre ostatných.

Náklad: 20 000 ks

Cena: Zadarmo pre všetkých

BEDEKER

DOBRO / DRUH

Práca v Bystrinách nás často zavedie do menej známych kútov Slovenska, kde stretávame ľudí, ktorí sa snažia urobiť ten svoj kúsok krajiny lepším a krajším. Rozhodli sme sa tieto skryté poklady zozbierať do cestovateľskej ročenky DOBRODRUH.

Unikátne miesta s dušou rozdelených do kategórií: **Prírodné divy, Turistika, Ubytovanie, Gastronómia, Podujatia, Kultúra, Komunita.**

Praktická príručka pre každého, kto sa rád túla po našej krajine a chce mať všetky super, hodnotné a overené tipy na jednom mieste.

Náklad: **1500 ks**

Donio podpora: **535 ks**

Predané v kníhkupectvách: **568 ks** (ostáva 190 ks na predaj)

Zbytok nákladu bol použitý ako dary a časť ostal v komunite Bystrín.

Cestovateľský sprievodca po miestach,
komunitách a zaujímavostiach, ktoré
robia Slovensko lepším.

ZASTAVME ICH BRATIA!

Aj vďaka Vám sa nám podarilo od 4. 3. do 3. 6. navštíviť **16 miest na Slovensku** a usporiadať v nich **20 diskusií** našej neformálnej iniciatívy **Zastavme ich bratia!**

Vrámci týchto diskusií sme zapojili **44 hostí**. Od apríla do júla sa nám však podarilo zorganizovať ďalšie 4 diskusie, takže spolu je to **20 diskusií s 50 hosťami**.

Hostia na diskusiách

Michal Trnka, Mária Josypčuk, Agáta Šustová Drelová, Michal Kaleják, Katarína Koščová, Alexander Duleba, Miroslava Sawiris, Milan Šimečka, Jakub Drábik, Eduard Heger, Zuzana Čaputová, Michal Havran, Iryna Rybovich, Fedor Blaščák,

Ján Hanzo, Lukáš Maťufka, Milan Majerský, Jozef Viskupič, Róbert Bezák, Marian Majer, Juraj Rizman, Peter Jacko, Grigorij Mesežnikov, Pavol Žilinčík, Michal Vašečka, Martin Dráb, Zuzana Wienk, Róbert Vancel, Silvia Cochová, Peter Terem, Dušan Ondrušek, Pavol Čekan, Jozef Hašto, Juraj Marušiak, Victor Breiner, Bohdan Smieška, Jakub Lenárt, Ján Orlovský, Henrieta Mičkovícová, Peter Mihoč, Zuzana Številová, Valerij Kupka, Richard Stanke, Jana Kovalčíková, Pavel Macko, Štefan Zemanovič, Mário Pažický, Iva Mrvová, Martin Šuster, Júlis Bárczi.

Takmer všetky diskusie boli aj streamované a môžete si ich pozrieť na našej webovej stránke.

Štatistiky sledovanosti

Priemerný dosah jednej diskusie bol cca **1000 ľudí**.

Diskusie s premiérom mala dosah takmer **27 000** a diskusia s prezidentkou takmer **80 000** používateľov facebooku. Okrem streamovania boli aj opakovane vysielané v RTVS na kanáli :24.

Poslanie

Na začiatku sme si mysleli, že budeme diskutovať s ľuďmi, ktorí sú proruský orientovaní. To sa ale nestalo a naše diskusie sa stali miestom otázok a odpovedí pre ľudí, ktorí potrebujú povzbudenie a argumenty v boji za suverenitu Ukrajiny.

**15 MIEST – 16 DISKUSIÍ –
44 HOSTÍ – 9 ŽIVÝCH PRENOSOV –
2 VYSIELANIA V RTVS**

zastavmeichbratia.sk

 **ZASTAVME
ICH BRATIA!**

BYSTRINY V ČÍSLACH

9

viacdenných komunitných stretnutí v offline a online

10

verejných eventov

10

zdelávacích eventov, webinárov, školení

51

mentoringov pre členské iniciatívy

204

hodín mentoringu a konzultácií pre členské iniciatívy

8

polročných mentoringov vrámci programu Aktívna komunita

60

spojení a konzultácií pre členské iniciatívy

38

publikovaných Malých-veľkých príbehov

27

publikovaných výstupov činnosti siete

46

zverejnených článkov v spolupráci s Aktuality.sk

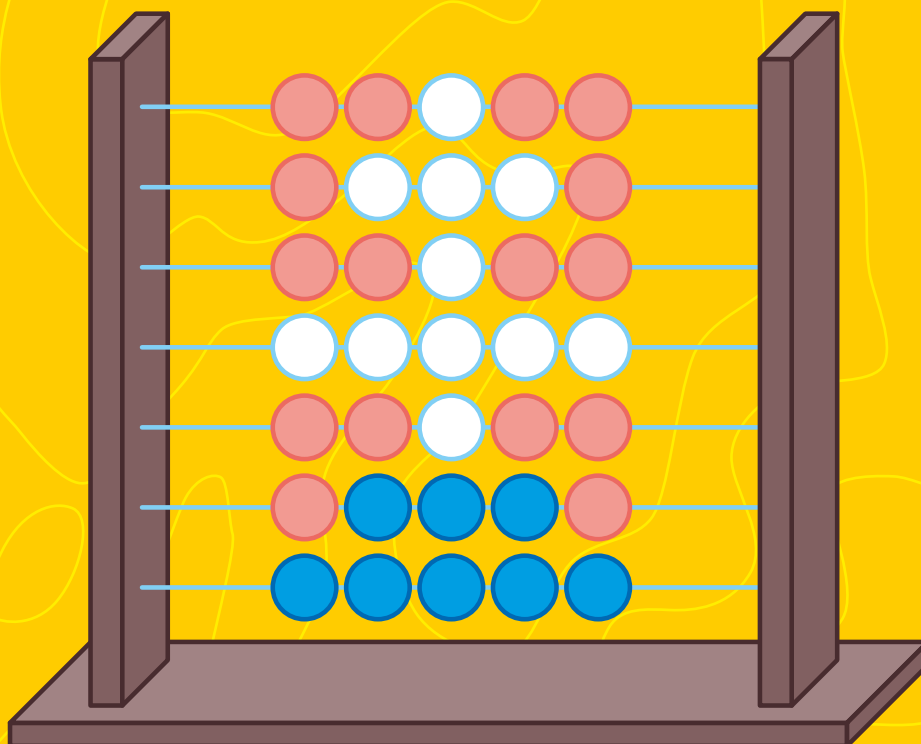
14

videopríbehov dobra z ukrajinsko-slovenskej hranice

2

publikácie

Každá pomoc sa počíta.

BIELA VRANA

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

15. ročník ocenenia Biela vrana

V roku 2022 sme pripravili jubilejný 15. ročník ocenenia Biela vrana. Udeľujeme ho ako poďakovanie vzácnym ľuďom okolo nás, ktorí sú ochotní brániť pravdu a spravodlivosť, preukázali občiansku odvahu a potlačili osobné záujmy v mene verejného prínosu či princípov.

Rok 2022 bol pre Slovensko a svet v mnohom zlomový. Či už kvôli ruskej invázii na Ukrajinu, teroristickému útoku na Tepláreň alebo environmentálnym hrozbám, ktorým všetci čelíme. Biela vrana preto hľadala príbehy, ktoré ukazujú, ako možno obstáť v historických skúškach a nájsť v sebe to najlepšie.

Rada Bielej vrany vybrala za rok 2022 laureátov:

Martina Paulíková

FOTO: CTIBOR BACHRÁTÝ

Dlhoročná enviro-aktivistka a koordinátorka občianskeho združenia Slatinka. Takmer tridsať rokov sa snažila zabrániť výstavbe vodnej nádrže, ktorá by zaplavila nielen dedinu, ale aj vzácne prírodné biotopy. V roku 2022 sa to aj vďaka nej podarilo. Vláda schválila dokumenty, ktoré oblasť označili za chránené územie európskeho významu a zaväzujú štát, aby na ňom nestaval.

„Tento príbeh jasne ukazuje silu vytrvalosti, principiálnosti a konštruktívneho prístupu aj napriek zdanlivo beznádejnej situácii, ktorá nás ďaleko presahuje. Prístup Martiny Paulíkovej a komunity okolo nej je v našich končinách výnimočný a dokazuje silu občianskej spoločnosti,“ uviedla členka Rady Bielej vrany Eva Kováčechová.

Roman Samotný

Dlhoročný LGBTI+ aktivista a majiteľ kaviarne Tepláreň na Zámočkej ulici v Bratislave. Od roku 2015 v nej vytváral bezpečný a prijímajúci priestor nielen pre queer ľudí. Po teroristickom útoku v polovici októbra 2022 sa

stal neformálnym hovorcom potrieb komunity a tlačil na jej spoločenské zrovnoprávnenie.

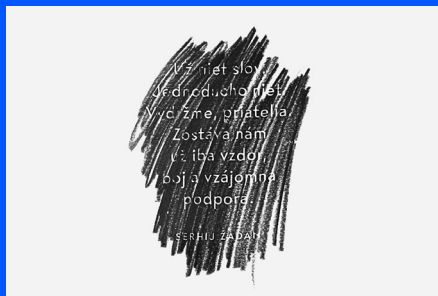

FOTO: CTIBOR BACHRATÝ

„Roman sa po útoku stal viditeľným terčom a zažil traumu, s akou drvivá väčšina z nás nemusí byť nikdy konfrontovaná. Bolo by pochopiteľné, keby sa stiahol. On mal však silu pretaviť zažitú hrôzu na inšpiráciu a povzbudenie pre celú komunitu. To je veľmi výnimočné. Je povinnosťou spoločnosti urobiť všetko preto, aby sa členovia LGBTI+ komunity cítili bezpečne a slobodne,“ povedala členka Rady Bielej vrany Zuzana Wienk.

YT

Symbolické ocenenie na pomoc Ukrajine

Rada Bielej vrany sa prvýkrát v histórii ocenenia rozhodla udeliť ocenenie

Bystriny

ako otvorené symbolicky pre každého, kto v tejto dejinnej situácii nestraťtil kompas a pomohol legitímne sa brániacemu štátu a jeho obyvateľom pred neprijateľnou agresiou alebo sa pokúsil akokoľvek zmierniť dôsledky hrôz vojny.

„Správny a odvážny je každý čin, ktorý vychádza z hodnôt a reálnych možností daného jednotlivca. Preto tento rok Rada Bielej vrany výnimočne udeľuje ocenenie symbolicky skupine vybraných aktérov z najrôznejších častí spoločnosti, ktorých pomoc a podpora boli výnimočné a nespochybniteľné. Tento výber je pripravený v spolupráci so širokým okruhom aktérov a s rešpektom k regionálnej, profesijnej, či inej diverzite. Neašpiruje však na objektivitu,“ uviedol člen Rady Bielej vrany Tomáš Němeček.

YT

Aj tento rok sa slávnostné odovzdávanie ocenení konalo 17. novembra v Slovenskom národnom divadle, tentokrát v najväčšej sále – Sále opery a baletu. Biele vrany zažili potlesk a poďakovanie od vyše 600 ľudí, povzbudiť ich prišla aj prezidentka SR Zuzana Čaputová.

Slávnosťou už tradične sprevádzali moderátori Martin Staňo a Juraj Kemka. Program dopĺňala hudba Jany Kirschner a Kvarteta, herecký vstup Henriety Mičkovicovej a vystúpenia ukrajinských umelcov Valeriei

Kuts, Anny Makarovej, Anny Prokopenko, Oleny Chuyko a Lernika Khachatiana. Slávnostný večer prvýkrát v 15-ročnej histórii ocenenia vysielala naživo RTVS.

YT

Príbehy bielych vrán sme počas roka približovali ľuďom. Pri príležitosti 15. výročia sme pripravili nové tričká s bielovranovským motívom.

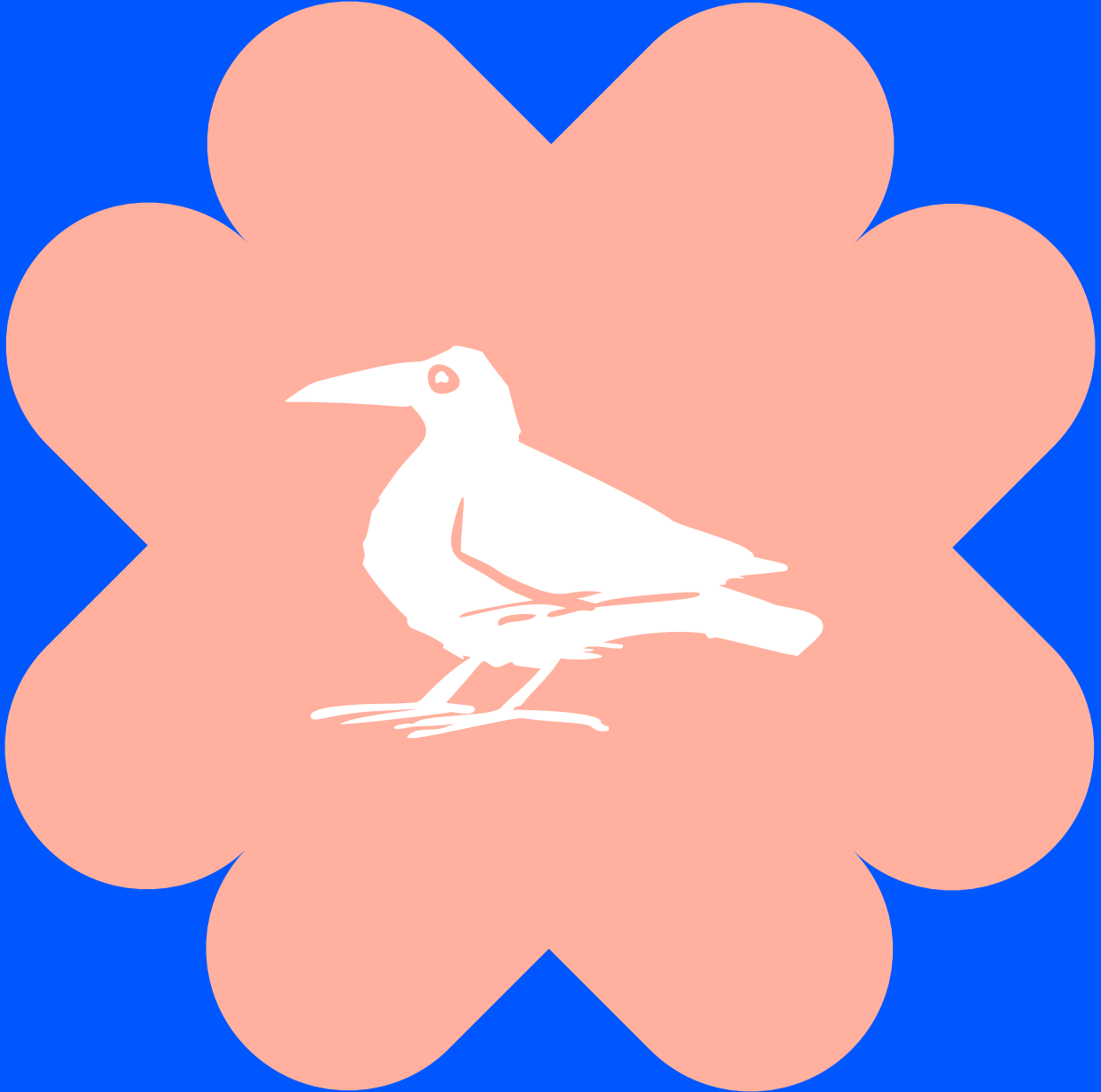
Zuzana Wienk napísala detskú knihu Vraniak Albín, ktorá spolu s **Denníčk-om** odvahy inšpiruje malých hrdinov a hrdinky, aby preniesli odvalu z príbehu aj do skutočného života. Knižku ilustroval známy grafický dizajnér Adrián Macho.

V lete sme rozprávku o odvážnom Vraniakovi Albínovi čítali deťom na festivale Pohoda. Zorganizovali sme tiež diskusiu s hudobníkom Michalom Kocábom a advokátom Romanom Kvasnicom o Ukrajine ako bielej vrane Európy.

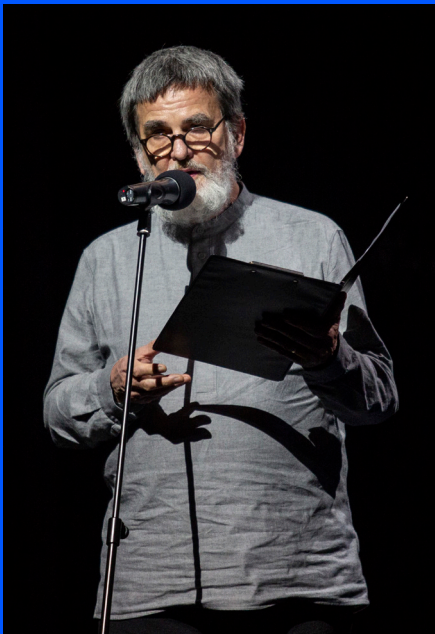
Na jeseň šesť osobností kampaňovalo za ocenenie a podarilo sa im na jeho organizáciu vyzbierať takmer 12 tisíc eur.

YT YOUTUBE

JE PRE NÁS VEĽMI DÔLEŽITÉ,
ABY VZÁCNÍ ĽUDIA V NAŠEJ
SPOLOČNOSTI, KTORÍ BRÁŇIA
PRAVDU, SPRAVODLIVOSŤ
A VEREJNÝ ZÁUJEM, ZAŽILI
POĎAKOVANIE A PODPORU

TÍM BYSTRÍN

Zuzana Wienk

riaditeľka

Martin Buňo

komunitný manažér

Lucia Jakubíková

manažérka komunity

Patrícia Malíková

koordinátorka eventov a projektov

Jano Kaločaj

projektový manažér Bystrín a Bielej vrany

Jana Gombošová

marketingová manažérka
a šéfredaktorka

Gabriela Grossmannová

finančná a office manažérka

Marianna Potanovičová

redaktorka a PR analytička

Pavol Lacko

redaktor, overovateľ

Lucia Matejová

redaktorka

Nicol Rácová

redaktorka

Ivan Gaža

web a grafika

RADA BYSTRÍN

Martin Bajaník

grafická dizajnér, majiteľ
Pekne & dobre

Gábor Bindics

zakladateľ Aliancie Stará tržnica, MIB

Lucia Pašková

podnikateľka, filantropka,
zakladateľka CURADEN, s. r. o.

Milan Šimečka

publicista, komentátor Denníka N

Adrian Vyčítal

investor, podnikateľ, managing
partner IPM Group

RADA BIELEJ VRANY

Marek Adamov

riaditeľ kultúrneho centra
Stanica-Záriečie zo Žiliny

Eva Kováčechová

právnička a zástupkyňa Via Iuris

Tomáš Němeček

právnik, publicista

Daniel Pastirčák

kazateľ Cirkvi bratskej

Táňa Pauhofová

herečka SND

Marta Šimečková

publicistka a zakladateľka
Amnesty International

Zuzana Wienk

riaditeľka Bystrín

FINANCIE

Príjmová časť

V roku 2022 sa Bystrinám podarilo zabezpečiť plánovaný objem finančných prostriedkov. Týmto by sme sa chceli poďakovať všetkým, ktorí podporili našu prácu a projekty, ktoré realizujeme. Pri získavaní grantov sme uspeli vo viacerých grantových výzvach a tiež nás podporili významné inštitúcie a partneri s vysokým kreditom.

Opis významných položiek prijatých darov, osobitných výnosov, zákonných poplatkov a iných výnosov

Prijaté dary	2 338,00 €
Prijaté príspevky od právnických osôb	239 144,25 €
Prijaté príspevky od fyzických osôb	35 491,85 €
Príspevky z podielu zaplatenej dane	1 885,33 €
Tržby za vlastné výrobky	4 844,64 €
Tržby z predaja služieb v rámci hlavnej činnosti	3 303,60 €
Kurzové zisky	26,28 €
Iné ostatné výnosy	2,79 €
Spolu	287 036,74 €

Prehľad hlavných dotácií a grantov

FOUNDATION OPEN SOCIETY INSTITUTE (FOSI)	38 509,68 €
Nadácia ORANGE	25 216,00 €
Nadácia Slovenskej sporiteľne	16 000,00 €
Férová nadácia O2	10 000,00 €
Spolu	89 725,68 €

Výdavková časť

Vzhľadom na poslanie, zriaďovaciu listinu a charakter činnosti Bystriny o.z. sa najväčšia časť výdavkov viaže na realizáciu projektov, organizáciu podujatí ako Biela vrana, alebo na úhradu odmien subdodávateľom.

Radi by sme touto cestou poďakovali nielen našim partnerom, subdodávateľom, ale aj množstvu dobrovoľníkov a expertov, ktorí s nami spolupracovali a pomáhali nám pri realizácii aktivít bez nároku na odmenu.

Opis významných nákladov, nákladov na ostatné služby, osobitné náklady a iné ostatné náklady

---

Spotreba materiálu	11 744 €
Cestovné	5229,54 €
Náklady na reprezentáciu	10860,14 €
Ostatné služby	244 364,21 €
Zmluvné pokuty a penále	6,00 €
Ostatné dane a poplatky	292,63 €
Kurzové straty	0,19 €
Dary	6363,97 €
Iné ostatné náklady	108,33 €
Spolu	278 969,10 €

Výkaz ziskov a strát

Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01)

IČO 4 2 2 7 1 1 1 8

Číslo účtu	Náklady	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie	
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu		
a	b	c	1	2	3	4	
501	Spotreba materiálu	01	8637.08	3107.01	11744.09	6157.76	
502	Spotreba energie	02					
504	Predaný tovar	03					
511	Opravy a udržiavanie	04				126.65	
512	Cestovné	05	5229.54		5229.54	1735.56	
513	Náklady na reprezentáciu	06	10860.14		10860.14	6024.83	
518	Ostatné služby	07	244364.21		244364.21	228909.26	
521	Mzdové náklady	08					
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	09					
525	Ostatné sociálne poistenie	10					
527	Zákonné sociálne náklady	11				87.00	
528	Ostatné sociálne náklady	12					
531	Daň z motorových vozidiel	13					
532	Daň z nehnuteľností	14					
538	Ostatné dane a poplatky	15	292.63		292.63	308.80	
541	Zmluvné pokuty a penále	16	6.00		6.00	6.00	
542	Ostatné pokuty a penále	17					
543	Odpísanie pohľadávky	18					
544	Úroky	19					
545	Kurzové straty	20	0.19		0.19		
546	Dary	21	6363.97		6363.97		
547	Osobitné náklady	22					
548	Manká a škody	23					
549	Iné ostatné náklady	24	108.33		108.33	79.30	
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	25					
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	26					
553	Predané cenné papiere	27					
554	Predaný materiál	28					
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok	29					
556	Tvorba fondov	30					
557	Náklady na precenenie cenných papierov	31					
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek	32					
561	Poskytnuté príspevky organizačným zložkám	33					
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	34					
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	35				211.32	
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	36					
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	37					
Účtová trieda 5 spolu		r. 01 až r. 37	38	275862.09	3107.01	278969.10	243646.48

Číslo účtu	Výnosy	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
601	Tržby za vlastné výrobky	39	53.70	4790.94	4844.64	
602	Tržby z predaja služieb	40	3303.60		3303.60	875.00
604	Tržby za predaný tovar	41				
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	42				
612	Zmena stavu zásob polotovarov	43				
613	Zmena stavu zásob výrobkov	44				
614	Zmena stavu zásob zvierat	45				
621	Aktivácia materiálu a tovaru	46				
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	47				
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	48				
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	49				
641	Zmluvné pokuty a penále	50				
642	Ostatné pokuty a penále	51				
643	Platby za odpísané pohľadávky	52				
644	Úroky	53				
645	Kurzové zisky	54	26.28		26.28	
646	Prijaté dary	55	2338.00		2338.00	79.75
647	Osobitné výnosy	56				
648	Zákonné poplatky	57				
649	Iné ostatné výnosy	58	2.79		2.79	1211.20
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	59				
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	60				
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	61				
654	Tržby z predaja materiálu	62				
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	63				
656	Výnosy z použitia fondu	64				
657	Výnosy z precenenia cenných papierov	65				
658	Výnosy z nájmu majetku	66				
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek	67				
662	Prijaté príspevky od právnických osôb	68	239144.25		239144.25	209165.21
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	69	35491.85		35491.85	30212.30
664	Prijaté členské príspevky	70				
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	71	1885.33		1885.33	2757.00
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok	72				
691	Dotácie	73				
Účtová trieda 6 spolu r. 39 až r. 73		74	282245.80	4790.94	287036.74	244300.46
Výsledok hospodárenia pred zdanením r. 74 - r. 38		75	6383.71	1683.93	8067.64	653.98
591	Daň z príjmov	76		252.59	252.59	
595	Dodatočné odvody dane z príjmov	77				
Výsledok hospodárenia po zdanení (r. 75 - (r. 76 + r. 77)) (+/-)		78	6383.71	1431.34	7815.05	653.98

Bystriny
Gajova 4
811 09 Bratislava

info@bystriny.sk
bystriny.sk